

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН З БІОЛОГІЇ

6 КЛАС*

Тетяна КОРШЕВНЮК, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, старший науковий співробітник відділу біологічної, хімічної та фізичної освіти Інституту педагогіки НАПН України

За оновленою навчальною програмою для загальноосвітніх навчальних закладів,
затвердженою наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
70 год, 2 год на тиждень, 6 год – резервні

II семестр

№ з/п	Дата	Тема уроку	Поняття, які вводяться вперше (1), і ті, що розвиваються (2)	Демонстрування, лабораторні дослідження, дослідницькі практикуми	Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів			Примітка
					Діяльність (уміння)	Знання	Ставлення	
44		Водорості (зелені, бурі, червоні)	(1) Зелені водорості, бурі водорості, червоні водорості; (2) фотосинтез, пігменти рослин	Лабораторне дослідження будови зелених нитчастих водоростей	розпізнає водорості; описує будову тіла водоростей	оперує терміном водорості; називає середовища існування водоростей	робить висновок: особливості будови та життєдіяльності водоростей – це результат їх пристосування до умов середовища; висловлює судження щодо використання людною водоростей	
45		Мохи	(1) Мохи, статеве покоління, нестатеве покоління, спорангій; (2) статеве розмноження, нестатеве розмноження, спора, дводомні рослини	Лабораторне дослідження будови моху	розпізнає мохи (з вивчених); описує будову мохів; порівнює за вказаними ознаками мохи і водорості	оперує терміном мохи, називає середовище існування мохів; наводить приклади мохів (2 – 3)	робить висновок: особливості будови та життєдіяльності мохів – це результат їх пристосування до умов середовища; висловлює судження щодо нерационального використання людною мохів	
46		Папороті, хвощі, плауни	(1) Папороті, сорус, хвощі, плауни; (2) спора, вегетативні органи, гамети, статеве покоління	Лабораторне дослідження будови папоротей	розпізнає: папороті, хвощі, плауни; описує будову папоротей, хвощів, плаунів; порівнює за вказаними ознаками папороті й мохи	оперує терміном папороті; називає середовище існування хвощів, плаунів, папоротей; наводить приклади хвощів, плаунів, папоротей (2 – 3)	робить висновок: особливості будови та життєдіяльності папоротей, хвощів, плаунів – це результат їх пристосування до умов середовища; висловлює судження щодо використання людною папоротей, хвощів, плаунів	вивчає безжизні стовпчиків до рослин своєї місцевості
47		Голонасінні	(1) Голонасінні, хвойні, шишки; (2) насіння, запилення, запліднення, насінний зачаток	Лабораторне дослідження будови пагонів і шишок хвойних рослин	розпізнає голонасінні (на прикладі хвойних); описує будову голонасінних (на прикладі хвойних рослин); розмноження голонасінних рослин	оперує терміном голонасінні; називає середовище існування голонасінних; наводить приклади голонасінних рослин (4 – 5)	робить висновок: особливості будови та життєдіяльності голонасінних – це результат їх пристосування до умов середовища; висловлює судження щодо використання людною голонасінних рослин	

*Закінчення. Початок див.: «Біологія і хімія в рідній шк.». – 2017. – № 5.
© Коршевнік Т. В., 2017

№ з/п	Дата	Тема уроку	Поняття, які вводяться вперше (1), і ті, що розвиваються (2)	Демонстрування, лабораторні дослідження, дослідницькі практикуми	Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів			Примітка
					Діяльність (уміння)	Знання	Ставлення	
48		Покритонасінні (Квіткові): загальна характеристика	(1) Покритонасінні, однодольні рослини, дводольні рослини; (2) сім'ядолі, коренева система, жилкування	Практична робота 3. Порівняння будови мохів, папоротей та покритонасінних (квіткових) рослин	розпізнає покритонасінні; описує будову покритонасінних (квіткових) рослин; порівнює за <u>вказаними ознаками</u> : папороті й покритонасінні (квіткові) рослини; голонасінні та покритонасінні (квіткові) рослини	оперує <u>терміном</u> покритонасінні; <u>називає</u> : середовища існування покритонасінних рослин; <u>наводить приклади</u> покритонасінних рослин (4 – 5)	робить <u>висновок</u> : особливості будови та життєдіяльності покритонасінних – це результат їх пристосування до умов середовища; <u>оцінює</u> ознаки покритонасінних, що сприяють їхній поширеності на планеті	
49		Значення покритонасінних (квіткових) рослин у природі та діяльності людини	(1) Родини покритонасінних рослин; (2) розмноження рослин, запилення, плоди		описує: розмноження покритонасінних (квіткових) рослин; значення покритонасінних (квіткових) рослин у природі	<u>наводить приклади</u> використання людиною покритонасінних рослин	<u>висловлює судження</u> щодо використання людиною покритонасінних рослин	
50		Екологічні групи рослин (за відношенням до світла, води, температури)	(1) Екологічні чинники, екологічні групи рослин; (2) чинники неживої природи: світло, вода, температура		розпізнає рослини різних екологічних груп	<u>називає</u> основні екологічні групи рослин; <u>наводить приклади</u> : рослин різних екологічних груп (2 – 3); пристосовує рослин до середовища існування (4 – 5)	<u>оцінює</u> значення знань про екологічні чинники та екологічні групи рослин	
51		Життєві форми рослин. Рослинні угруповання	(1) Життєва форма рослин, рослинні угруповання; (2) дерева, чагарники, кущі, трав'янисті рослини, одно-, дво- і багаторічні рослини, ярусність, ліс, луки, степ, болото	Демонстрування колекцій зображень (у т. ч. електронних) рослинних угруповань	розпізнає основні типи рослинних угруповань; <u>порівнює за вказаними ознаками</u> рослини різних життєвих форм	оперує <u>терміном</u> рослинні угруповання; <u>називає</u> : основні життєві форми рослин; <u>описує</u> : основні типи рослинних угруповань; <u>наводить приклади</u> : рослин різних життєвих форм (4 – 5); панівних рослин різних рослинних угруповань: лісів, степів, лук, боліт (4 – 5)	робить <u>висновок</u> про взаємозв'язки між організмами у рослинних угрупованнях	

№ з/п	Дата	Тема уроку	Поняття, які вводяться вперше (1), і ті, що розвиваються (2)	Демонстрування, лабораторні дослідження, дослідницькі практикуми	Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів			Примітка
					Діяльність (уміння)	Знання	Ставлення	
52		Значення рослин для існування життя на планеті Земля і людини	(1) Космічна роль зелених рослин; (2) рідкісні рослини, культурні рослини, рослинництво	Практична робота 4. Визначення видів кімнатних рослин, придатних для вирощування в певних умовах	описує використання людиною водоростей, мохів, хвощів, плаунів, папоротей, голонасінних і покритонасінних рослин; уміє підбирати види кімнатних рослин для вирощування в певних умовах	опіную значення рослин для існування життя на планеті Земля; має переконання щодо необхідності збереження рослин та їх угруповань		
53		Узагальнення з теми «Різноманітність рослин»			розпізнає рослини різних груп (водоростей, мохів, хвощів, плаунів, папоротей, голонасінних і покритонасінних); порівнює за вказаними ознаками рослини різних груп, життєвих форм тощо	робить висновок: будова, особливості життєдіяльності рослинних організмів – це результат їх пристосування до умов середовища		
54		Контрольна робота з теми «Різноманітність рослин»						
<p>Екологічна безпека та сталий розвиток (орієнтує на усвідомлення необхідності збереження рослин та їх угруповань). Громадянська відповідальність (сприяє формуванню відповідального члена громади, суспільства, який розуміє важливість раціонального використання рослинних угруповань). Здоров'я і безпека (сприяє усвідомленню значення рослин для зміцнення здоров'я). Підприємливість і фінансова грамотність (сприяє забезпеченню кращого розуміння молодими українцями таких практичних аспектів фінансових питань, як фітодизайн, декоративні рослини, створення колекцій, сувенірів тощо)</p>								
Тема 5. Гриби (орієнтовно 9 год)								
Міні-проект (тематика за вибором учителя)								
55		Особливості будови грибів: гриба клітина, грибиця, плодове тіло	(1) Хітин, грибиця (міцелій), плодове тіло, гіфи; (2) клітина, глікоген	Демонстрування живих об'єктів, муляжів, фотографій грибів	порівнює за вказаними ознаками (складом і будовою) гриби і рослини і тварин;	робить висновок про подібність і відмінності грибів і рослин, грибів і тварин		

№ з/п	Дата	Тема уроку	Поняття, які вводяться вперше (1), і ті, що розвиваються (2)	Демонстрування, лабораторні дослідження, дослідницькі практикуми	Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів			Примітка
					Діяльність (уміння)	Знання	Ставлення	
56		Особливості живлення грибів	(1) Позаклітинне травлення, ферменти, гриби-сапротрофи, паразити, гриби-симбіотрофи; (2) поживні речовини		порівнює за вказаними ознаками (особливостями живлення) гриби і рослини	називає основні групи грибів за їх способом живлення; характеризує особливості живлення грибів	робить висновок: особливості живлення грибів – це результат їх пристосування до умов середовища	
57		Розмноження та поширення грибів	(1) Пластинчасті гриби, трубчасті гриби; (2) спора, грибиця		описує розмноження і розвиток грибів	називає способи розмноження і поширення грибів	висловлює судження щодо значення для людини знань про розмноження грибів	
58		Групи грибів: симбіотичні – мікоризоутворювальні шапінкові гриби	(1) Мікориза, симбіоз; (2) плодове тіло, мікориза	Демонстрування муляжів та/або фотографій істівних, отруйних грибів. Лабораторне дослідження будови шапінкових грибів	пояснює взаємозв'язок грибів і вищих рослин; дотримується правил роботи з мікроскопом і лабораторним обладнанням	наводить приклади співіснування грибів з рослинами	робить висновок: симбіоз грибів і вищих – приклад взаємовигідних відносин між організмами	
59		Лишайники	(1) Лишайники, кущисті, листуваті й накипні лишайники; (2) симбіоз, цанобактерії, зелені водорості	Демонстрування муляжів та/або фотографій лишайників	пояснює співіснування грибів і водоростей у лишайниках; розпізнає лишайники	оперує терміном лишайники; називає групи лишайників (накипні, листуваті, кущисті); характеризує будову лишайників	робить висновок про лишайники як приклад взаємовигідних відносин між організмами	
60		Сапротрофні гриби (цвілеві гриби, дріжджі) і паразитичні гриби	(1) Цвілеві гриби, гриби-трутовики, мікози; (2) гриби-сапротрофи, антибіотики	Демонстрування муляжів та/або фотографій цвілевих, паразитичних грибів 5. Розпізнавання істівних та отруйних грибів своєї місцевості	порівнює за вказаними ознаками цвілеві та шапінкові гриби; розпізнає істівні та отруйні гриби своєї місцевості; уміє відрізнити отруйні гриби (на прикладах видів своєї місцевості); застосовує знання для профілактики отруєння грибами	оперує терміном гриби	усвідомлює небезпеку отруєння грибами, які вирости в різних екологічних умовах зростання	

№ з/п	Дата	Тема уроку	Поняття, які вводяться вперше (1), і ті, що розвиваються (2)	Демонстрування, лабораторні дослідження, лабораторні роботи, дослідницькі практикуми	Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів			Примітка
					Діяльність (уміння)	Знання	Ставлення	
61		Значення грибів у природі та житті людини	(1) Санітарна функція грибів; (2) шапінкові гриби		<p><i>пояснює:</i> роль грибів у природі; значення шлужного вирощування грибів; <i>аналізує</i> використання людиною грибів і лишайників; <i>застосовує знання для:</i> зберігання харчових продуктів; профілактики захворювань, що їх спричиняють гриби</p>	<p><i>наводить приклади</i> істивних та отруйних грибів свого краю</p>	<p><i>оцінює</i> значення грибів і лишайників у біосфері та житті людини; <i>усвідомлює</i> небезпеку захворювань, що їх спричиняють гриби</p>	
62		Узагальнення з теми «Гриби»					<p><i>робить висновок про</i> подібність та відмінності грибів з рослинами і тваринами</p>	
Наскрізне змістові лінії								
<p>Екологічна безпека та сталий розвиток (орієнтує на усвідомлення значення грибів та лишайників у біосфері). Здоров'я і безпека (сприяє усвідомленню небезпеки захворювань, що їх спричиняють гриби). Підприємливість та фінансова грамотність (сприяє забезпеченню кращого розуміння молодими українцями таких практичних аспектів фінансових питань, як вирощування шапінкових грибів, виробництво харчових продуктів з використанням грибів тощо)</p>								
Узагальнення (орієнтовно 2 год)								
63 – 64		Будова та життєдіяльність організмів	(1) – (2) клітини, тканини рослин, органи рослин, процеси життєдіяльності та класифікація організмів, бактерії, гриби		<p><i>описує</i> особливості будови та життєдіяльності клітин рослин, тварин, грибів, бактерій; <i>порівнює</i> будову і процеси життєдіяльності основних груп організмів; <i>класифікує</i> організми за певними ознаками, об'єднує їх у групи</p>	<p><i>називає</i> ознаки основних груп організмів; <i>пояснює</i> залежність особливостей будови та життєдіяльності організмів від середовища існування</p>	<p><i>робить висновок</i> будова організмів та особливості їхньої життєдіяльності – це результат пристосування до умов середовища</p>	
Наскрізна змістова лінія								
<p>Екологічна безпека та сталий розвиток (орієнтує на усвідомлення важливості сталого розвитку, готовності брати участь у вирішенні питань довкілля та розвитку суспільства)</p>								
65		Контрольна робота за II семестр						
66–70		Резервний час						